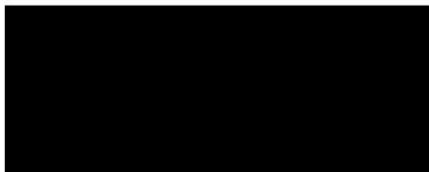

IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

Iktatószám: XX-AJFO/120/ /2017. **15.**

Hivatkozási szám: IV/1479-8/2016.

Alkotmánybíróság

Budapest

Donáti u. 35-45.

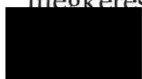
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	W/1479-18/2016
Érkezett:	2017. SZEPT 14. Tutajposta
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	5

Tárgy: Alkotmánybíróság megkeresése a IV/1479/2016. sz. indítvánnyal kapcsolatban

A tárgybeli ügygel kapcsolatos megkeresését köszönettel kézhez kaptam. Az indítvánnyal és a megkeresésében feltett kérdésekkel kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom Alkotmánybíró

I. A megkeresésben feltett kérdéssel kapcsolatos tájékoztatás

Az Alkotmánybíróság megkeresésében feltett azon kérdésre, hogy milyen okok vezettek ahhoz, hogy a tanú személyes adatainak zárt kezelésére vonatkozó szabályokat eltérően szabályozták az egyes jogterületeken (büntetőjog, közigazgatási jog, polgári eljárásjog) az alábbi tájékoztatást adom.

Az Alkotmánybíróság a 104/2010. (VI. 10.) AB határozatában a következőképpen fogalmazta meg a tanúvédelem létjogosultságát a különböző eljárásjogokban: „A tanúvédelem az állami büntetőigény érvényesítésével összefüggésben kialakított intézményrendszer. (...) Az a tény, hogy a tanúvédelem intézménye alkotmányosan megalapozott indokokon nyugszik, nem azonos az Alkotmányból kényszerítően következő jogalkotói kötelezettséggel. A törvényalkotó szabadságában áll, hogy - mérlegelve az intézmény szükségességét, továbbá a büntető és a polgári ügyek elbírálásának sajátosságait - meghatározza a védelmi rendszer személyi körét és feltételeit. Amennyiben azonban az állam ilyen rendszert létrehoz és működtet, a részlet-szabályok megalkotásakor nem kerülhet szembe az Alkotmány rendelkezéseivel. A tanúvédelem eszközeinek és rendszerének megteremtése tehát az állami büntetőpolitika döntési körébe tartozik, normatív szabályozása azonban alkotmányossági megítélés tárgya.”

A továbbiakban a különböző eljárásjogokban (polgári, büntető-, és közigazgatási eljárásjog) érvényesülő tanúvédelmi szabályozást és azok bevezetése mögött húzódó jogalkotói megfontolásokat kívánom bemutatni, a közigazgatási hatósági eljárási rendelkezéseket – mint az alapul fekvő ügy háttérjogszabályaként érvényesülő normákat – részletesebben is ismertetve.

1. Polgári eljárásjog

A tanúra, mint személyi bizonyítási eszközre vonatkozó polgári eljárásjogi rendelkezéseket a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 167–176. §-ai tartalmazzák. A 2008. július 1. napjáig hatályban lévő szabályozás egyetlen tanúvédelmi szabályt sem tartalmazott.

A fenti szabályokon jelentős változtatásokat hajtott végre a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XXX. törvény. A jogszabály 2008. július 1-jei hatállyal bevezette a tanú személyi adatai zártan történő kezelésének, továbbá a nyilvánosság tárgyalásról történő kizárásának a zárt adatkezeléshez kapcsolódó jogintézményét. A zárt adatkezelés technikai jellegű részletszabályait a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet tartalmazza. A szabályozás eltérő rendelkezések hiányában a Pp. XX. fejezete szerinti közigazgatási perekben is irányadó.

A Pp. elsődlegesen a tanúbizonyítást indítványozó fél kötelezettségévé teszi, hogy a bizonyítási indítvány előterjesztése előtt kérdezze meg a tanúként kihallgatni indítványozott személytől azt, hogy kéri-e a perben a személyi adatainak zártan történő kezelését. Ettől függetlenül a bíróság is meg kell, hogy nyilatkoztassa a tanút a kihallgatás megkezdése előtt arról, hogy kíván-e élni a speciális jogával. Ezért a tanú adatainak zártan történő kezelésére három esetben kerülhet sor. Egyrészt – a tanú kihallgatásának indítványozása keretében – akkor, ha a tanúbizonyítást indítványozó fél nem tudta a tanút előzetesen megkérdezni a zárt adatkezelésről, másrészt – szintén a tanú kihallgatásának indítványozása keretében – akkor, ha a tanú előzetesen úgy nyilatkozott, hogy kéri a személyi adatainak zártan kezelését, harmadszor pedig – ezen eljárási cselekményeket követően – akkor, ha a tanú közvetlenül a kihallgatása előtt, bírósági felhívásra nyilatkozik úgy, hogy kéri a zárt adatkezelést.

A zárt adatkezelés a tanú címére, születési helyére, idejére, anyja nevére és lakóhelyére terjed ki, különösen indokolt esetben akár a tanú nevére is. Amennyiben a tanú a kihallgatása alkalmával nyilatkozik először úgy, hogy igényli a zárt adatkezelést, úgy az csak azon adatokra terjed ki, amelyeket a megidézni kérő fél ellenfele – ide nem értve az ügyészt – még nem ismerhetett meg.

A zárt adatkezelés esetén a tanú személyi adatait csak a bíróság, a jegyzőkönyvvezető és az ügyész jogosult megismerni. A személyi adatokat tartalmazó külön lapot senki részére nem lehet kézbesíteni, azt az indítványozó fél és az ügyész kivételével a felek és perbeli személyek nem tekinthetik meg és arról másolat sem adható nekik. Az iratbetekintés során a zárt adatot tartalmazó borítékot az iratok közül ki kell emelni. Előírás a bíróság számára az is, hogy az eljárás során gondoskodjon arról, hogy az eljárás egyéb adataiból a tanú személyi adatai a megismerésre nem jogosult személyek számára ne váljanak megismerhetővé. A Pp. arra is lehetőséget ad, hogy zárt adatkezelés elrendelése esetén a tárgyalásnak a tanú kihallgatással érintett részéről kizárja a nyilvánosságot. Erre csak különösen indokolt esetben akkor van mód, ha a tanú, illetve hozzátartozója életének, testi épségének a megóvása érdekében feltétlenül szükséges.

A zárt adatkezelés a tanú valamennyi, azonosítására alkalmas személyi adatára kiterjed, a tanú nevének kivételével. A szabályozás ugyanakkor differenciált védelemre ad lehetőséget, ugyanis különösen indokolt esetben a teljes anonimitás, azaz a tanú nevének az elrejtése is lehetséges. A Pp. a munkakörükből kifolyólag fokozottabb védelemre szoruló bírói foglalkozású tanúkat pedig sajátos védelemben részesíti, ugyanis az ő lakóhelyüket – hivatali működésükkel összefüggő idézési ok esetén – egyáltalán nem kell bejelenteni, helyette a szolgálati hely címét kell a bizonyítási indítványban feltüntetni.

A zárt adatkezelés megszüntetésére a Pp. egyfelől akkor ad lehetőséget, ha maga a tanú a kihallgatása kezdetén nyilatkozik úgy a bíróság felhívására, hogy nem kéri a zártan kezelést, vagy ettől függetlenül a tanú külön felhívás nélkül is úgy nyilatkozik, hogy azt nem kívánja. Másrészt meg kell szüntetni a zárt adatkezelést akkor is, ha a bíróság az eljárás során megállapítja, hogy az indítványozó fél ellenfele – vagy, ha a tanú adatait a bizonyító fél ellenfele jelentette be, úgy az indítványozó fél – már ismeri a tanú személyi adatait.

A zárt adatkezelés tárgyában a kihallgatást foganatosító bíróság a felek meghallgatása és alakszerű határozat meghozatala nélkül dönt. A döntés alapjául szolgáló vagy azt mutató perceseletek meg történtét elegendő a jegyzőkönyvben rögzíteni.

A szabályozás indokolása

Az alapjaiban a 2008. évi XXX. törvénnyel megteremtett szabályozás közvetlen kiváltó oka a 2007. november 20-án meghozott 91/2007. (XI. 22.) AB határozat (a továbbiakban: AB határozat) volt. Az Alkotmánybíróság a határozatában megállapította, hogy az Országgyűlés a hátrányos megkülönböztetés tilalmát sértő mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet idézett elő azáltal, hogy a polgári eljárásban nem teremtett lehetőséget a tanú személyi adatainak zártan kezelésére, ha a büntetőeljárásban a tanút már ilyen védelemben részesítették, azonban a bíróság a bűncselekménnyel, illetve a bíróság által elbírált szabálysértéssel okozott kár megtérítése iránt a büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította. Mivel a törvényalkotó lehetőséget teremtett egyrészt a bűncselekményből eredő kár érvényesítésére a büntetőeljárásban, másrészt a büntetőeljárásban tanúként szereplő személyek személyes adatainak védelmére, ennek a védelemnek a megvonása az ugyanazon jogalpból származó követelés polgári perbeli érvényesítése során továbbra is tanúként közreműködni köteles személyektől, olyan megkülönböztetés, amelynek nincs a tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű oka, azaz önkényes, így sérti a hátrányos megkülönböztetés alkotmányos tilalmát.

A már említett 104/2010 (VI. 10.) AB határozat értelmében a törvényalkotó szabadságában áll, hogy mérlegelve az intézmény szükségességét, továbbá a büntető és a polgári ügyek elbírálásának sajátosságait, meghatározza a védelmi rendszer személyi körét és feltételeit. Ennek megfelelően a Pp. sajátos szabályokat tartalmaz, amelyek nem felelnek meg teljes mértékben a Be., a Ket., illetve a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény rendelkezéseinek.

A Pp. így a tanúvédelemnek lényegében csak egy szintjét ismeri. Nem szabályozza a tanúk sajátos védelmi programban való részvételét, a tanúk személyi védelmét, de még a tanúvédelem azon formáját sem, amelynek a keretében az eljárásban részt vevő felek számára nem kizárólag a tanú személyi adatai maradnak ismeretlenek, hanem ezen felül a felek nem is érintkeznek a tanúval, annak kihallgatásakor nincsenek jelen és egyéb módon sem kerülnek a tanúval kapcsolatba. A polgári jogviszonyok és jogviták sajátos jellege miatt ezen tanúvédelmi eszközök a polgári eljárásban történő intézményesítésre nincs szükség ahhoz, hogy megvalósulhasson a bíróság jogvédelmi funkciójának zavartalan gyakorlásához, a tanú

biztonságához és a felek a kontradiktórius eljáráshoz való joga gyakorlásához fűződő érdekek közötti egyensúly.

Az első, a tanúvédelmi intézményrendszer megteremtésével figyelembe veendő érdek kapcsán kijelenthető, hogy a polgári jogok érvényre juttatásához nem fűződik olyan jellegű és súlyú – a felek eljárási jogának fokozott korlátozását lehetővé tevő – állami, társadalmi érdek, mint például a büntetőeljárás tárgyát képező állami büntetőigény érvényesítéséhez, a bűncselekmények felderítéséhez és az elkövetők szankcionálásához.

A második érdek tekintetében a kiindulópont az, hogy a polgári eljárásban a tanúk fenyegetettségi mértéke is általában kisebb, mint például a büntetőeljárásban. Ez a polgári eljárásban meghozható érdemi döntésnek a felekre kiterjedő kevésbé súlyos hatásával másrésről azzal magyarázható, hogy a polgári eljárásban, egy adott tanú vallomásának az eljárás kimenetele szempontjából döntő – más tanú, illetve más bizonyítási eszköz útján nem pótolható – jellege nem annyira hangsúlyos. A tanú saját vagy hozzátartozója élete, testi épsége, szabadsága elleni a támadás veszélye tehát kisebb, így a megfélemlítéstől mentes vallomás megtételének a lehetősége a személyi adatainak a zártan kezelésével megteremthető. Ha pedig a tanú, illetve hozzátartozója életének, testi épségének a megóvása miatt a tanú zárt tárgyaláson történő kihallgatása szükséges, úgy a bíróság a nyilvánosságot a tárgyalás tanúkihallgatással érintett részéről kizárhatja.

Végül a harmadik érdek kapcsán kijelenthető, hogy a polgári eljárás során – szemben a büntetőeljárással, illetve egyes hatósági eljárásokkal – a felek rendelkezési jogának, a peranyag-szolgáltatás a feleket terhelő kötelezettségének és a hivatalbóli bizonyítás tilalmának kiemelt jelentősége van. Alapvetően tehát a felek feladata az, hogy a tényeket és a bizonyítékokat a bíróság elé tárják, a bíróság hivatalból csak szűk körben, törvényben meghatározott esetben bizonyíthat. Ezeken felül kiemelt jelentőséget kap a szóbeliség és a közvetlenség. A Pp. alapján például a tanú írásban nem tehet vallomást, a tanútól a bizonyíték csak szóban, tárgyaláson a bíróság jelenlétében szerezhető be. A Pp. szerinti tanúvédelmi forma esetén a felek a tanúval kapcsolatba kerülhetnek, a vallomását közvetlenül hallhatják, a tanúhoz kérdést intézhetnek és a vallomásra a tanú jelenlétében észrevételt is tehetnek, azaz a fenti elvek maradéktalanul érvényesülhetnek.

A zárt adatkezelés eseteit meghatározó szabályozás egyik kiindulópontja a feleknek a már említett peranyag-szolgáltatási kötelezettsége. A polgári eljárásban a tanút és annak személyi adatait mindig valamelyik fél – fő szabály szerint a bizonyítást indítványozó fél – ismeri, ellentétben a büntető- vagy szabálysértési eljárással és egyes hatósági eljárásokkal, ahol ugyanez a nyomozó hatóságra, az ügyészre, vagy a hatósági eljárást lefolytató szervre is igaz lehet. A Pp. ezért a polgári eljárásban a zárt adatkezeléssel kapcsolatos feladatokat elsődlegesen a félre telepíti és csak másodlagosan a bíróságra. A másik kiindulópont az, hogy a Pp. kizárólag a tanú belátásától teszi függővé, hogy a bíróság elrendeli a zárt adatkezelést vagy sem, tehát e körben a bíróságnak nem ad mérlegelési jogot. Ez összhangban áll az Alkotmánybíróság 104/2010. (VI.10.) AB határozatával, amelyben az Alkotmánybíróság a Be. releváns rendelkezésével kapcsolatosan megállapította, hogy a tanúnak – a tanúvédelmi rendszeren belül érvényesülő – információs önrendelkezési joga körébe tartozik, hogy személyi adatainak zárt kezelését kérje. Nincs olyan alkotmányos indok vagy cél, amely miatt a nyomozó hatóságot, az ügyészt, valamint a bíróságot fel kell arra jogosítani, hogy – vizsgálva a tanú fenyegetettségének objektív alapjait és mérlegelve a teljesíthetőséget – a kérelmet megtagadja.

A fent leírtakkal összefügg a zárt adatkezelés megszüntetésére és a zárt adatkezelés tárgyában hozandó döntésre irányadó szabályozás tartalma is. Mivel a bíróságnak nincs mérlegelési lehetősége, a zárt adatkezelés tárgyában lényegében formátlanul, fellebbezhető határozat

meghozatala nélkül dönt, döntését a zárt adatkezeléssel kapcsolatos ügyviteli feladatok teljesítése vagy annak hiánya mutatja meg. A zárt adatkezelés megszüntetésére is csak a tanú erre irányuló kérelme, nyilatkozata alapján van lehetőség, hivatalból csak akkor, ha a tanúvédelmi szabályok alkalmazása szükségtelenné vált, mivel az ellenfél a tanú személyi adatait ismeri vagy az eljárás időtartama alatt megismerte.

A zárt adatkezelés módja és tartalma tekintetében a Pp. eljárás specifikus szabályozást nem tartalmaz. A kézbesítés és az iratbetekintés, valamint a tanúkihallgatás szabályozásával mind írásban, mind szóban a tárgyaláson is biztosítja azt, hogy a tanú adatai rejtve maradjanak. A Pp. ezen felül egy rugalmas szabállyal előírja a bíróság számára azt is, hogy az eljárás során a tanú védelméről minden esetben akkor is gondoskodjon, ha egyes perccselekmények teljesítésekor (pl.: beadványok benyújtása, bármilyen bizonyítási eljárás lefolytatása) esély van arra, hogy a tanú adatai megismerhetővé váljanak.

2. Büntetőeljárási jog

A büntetőeljárási jog tanúvédelemnek két nevesített esetét ismeri, a tanú személyi adatainak zárt kezelését és a különösen védett tanút.

A tanú személyes adatainak zárt kezelése

A tanú személyes adatainak zárt kezelését a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 96. §-a szabályozza.

A jelenleg hatályos szöveg a 104/2010. (VI. 10.) AB határozat és a 166/2011. (XII. 20.) AB határozat nyomán alakult ki. A zárt adatkezelés lényege, hogy a tanú zártan kezelt adatai az eljárás során ne váljanak megismerhetővé, ez azonban nem akadályozza a kihallgatásának, vagy annak, hogy azon a terhelt vagy védője jelen legyen.

A büntetőeljárás szabályai szerint a tanú az esetek többségében a kihallgatása kezdetén köteles a Be. 85. § (2) bekezdésben írt személyi adatait az eljáró hatóságok tudomására hozni. Az ennek nyomán jegyzőkönyvben rögzített, illetve a tárgyaláson elhangzó személyi adatok nyilvánosságra kerülésével fennállhat annak a veszélye, hogy a tanút a vallomás megtételében befolyásolják, illetve megfélemlítsék. A tanú személyi adatainak zártan kezelésével viszont a tanú biztonságban érezheti magát, mivel legfontosabb személyi adatai, elsősorban lakcíme nem kerül nyilvánosságra, így a kihallgatása előtti vagy utáni zaklatások, atrocitások elkerülhetőek.

A tanú az eljárás bármelyik szakaszában kérheti adatainak titkosítását, még akkor is, ha korábban nem élt ezzel a lehetőséggel. Abban az esetben, ha a tanú nem kéri adatainak titkosítását, de a hatóság az ügy ismeretében biztonsági okból szükségesnek tartja, hivatalból is elrendelheti ezt a védelmet.

A törvényi szabályozás értelmében a tanú személyi adatait elkülönítve, zártan kell kezelni.

A törvény a tanú személyi adatainak zártan kezelése esetén hivatkozik a Be. 85. § (2) bekezdésére, amelyből egyértelmű, hogy a személyi adatok zártan kezelése értelemszerűen vonatkozik a tanú nevére is.

A korábbi szabályozással ellentétben a tanú személyi adatainak zártan kezelése a tanú vagy az érdekében eljáró ügyvéd erre irányuló kérelme esetén már nem csupán lehetőség, hanem kötelező, az semmilyen indok alapján nem tagadható meg, a kérelem teljesítése nem mérlegelhető. A korábbi szabályozáshoz képest a változást az Alkotmánybíróság 104/2010. (VI. 10.) AB határozatában foglaltak indokolták.

Amennyiben elrendelik a tanú nevének és személyi adatainak zártan kezelését, úgy a tanú a büntetőeljárás során mindvégig anonim marad.

A zártan kezelt személyi adatokat csak az ügyben eljáró bíróság, ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság tekintheti meg és utána köteles gondoskodni az eredeti állapot visszaállításáról oly módon, hogy abból egyértelműen kitűnjék a zárt boríték felbontása és visszazárása és ismételt hitelesítése.

A törvény rendelkezése szerint a tanú személyi adatait nem csupán zártan, hanem elkülönítve is kell kezelni. Az elkülönítés gyakorlatilag azt jelenti, hogy a tanú személyi adatait tartalmazó iratot zárt borítékban a büntető ügy iratai között kell kezelni oly módon, hogy az mások számára ne legyen hozzáférhető.

A zártan kezelés szabályai nem csupán a tanú személyi adataira, hanem az azokat tartalmazó iratokra (vétív, boríték, kézbesítési ív, lakcímfeljelölő stb.) is vonatkoznak.

A személyi adatok zártan kezelése elvileg nincs határidőhöz kötve, ugyanis az iratoknál zártan kezelt személyi adatok változatlan formában maradnak a büntető ügy iratainál. Ugyanakkor viszont nem lehet kizárni azt a lehetőséget, amikor a tanú személyi adataira valamilyen eljárás következtében feltétlenül szükség lenne. Ilyen esetben a hatóság kizárólag a tanú beleegyezésével szüntetheti meg a személyi adatok zártan kezelését.

Különösen védett tanú

A Be.-ben megnevezett másik tanúvédelmi jogintézmény a különösen védett tanúvá nyilvánítás lehetősége, amely biztosítja a tanú fizikai anonimitását, tehát az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője nem lehet jelen a tanú meghallgatásán, másképpen tehát a fizikai valóját sem láthatják.

A Be. 97. §-a alapján különösen védetté nyilvánítható a tanú, ha

- vallomása kiemelkedő súlyú ügy lényeges körülményeire vonatkozik,
- a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható,
- személye, tartózkodási helye, vagy az, hogy tanúként kívánják kihallgatni, a terhelt és a védő előtt nem ismert,
- személyének felfedése esetén a tanú vagy hozzátartozója élete, testi épsége vagy személyes szabadsága súlyos fenyegetésnek lenne kitéve.

Ezt követően a Be. több helyen részletesen szabályozza a különösen védett tanú kihallgatását, vallomásának bizonyítási eszközként való felhasználását:

- a különösen védett tanút a nyomozási bíró hallgatja ki mind a vádirat benyújtása előtt, az ügyész indítványára, mind a bírósági eljárás során, ha azt az eljáró bíróság elrendeli [Be. 207. § (3) bek.],
- a különösen védett tanú kihallgatásánál a nyomozási bírón, a jegyzőkönyvvezetőn és a tolmácsn kívül csak az ügyész és a tanú érdekében eljáró ügyvéd lehet jelen [Be. 213. § (2) bek.],
- a nyomozási bírónak fel kell tárnia, és szükség esetén ellenőriznie kell a tanú szavahihetőségét, tudomásának megbízható voltát, és azokat a körülményeket, amelyek vallomása hitelt érdemlőségét befolyásolhatják [Be. 213. § (2) bek.],
- a kihallgatásról készült jegyzőkönyvről kivonatot kell készíteni, amely a nyomozási bíró és az ügyész nevét, a tanú különösen védetté nyilvánításának tényét és a különösen védetté nyilvánított tanú vallomását tartalmazza. Gondoskodni kell arról, hogy a különösen védett tanú személyére és tartózkodási helyére a kivonat alapján ne

lehesen következtetni. A kivonatot a vádirat benyújtásáig az ügyészen kívül a nyomozó hatóság ismerheti meg [Be. 213. § (2) bek.],

- nyomozási bíró elrendelheti a tanú kihallgatásának kép- vagy hangfelvevővel történő rögzítését, a másolaton a tanú személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságai – például arcképe, hangja – technikai úton torzíthatók [Be. 213. § (4) bek.],
- ha az ügyész a különösen védett tanú vallomását a bírósági eljárásban bizonyítékként kívánja felhasználni, a jegyzőkönyv-kivonatot csatolja a vádemelés alapjául szolgáló iratokhoz, a gyanúsítottat és a védőt erről, valamint e csatolt irat megtekintésének lehetőségéről értesíti [Be. 219. § (4) bek.],
- a tanács elnöke a vádirat kézbesítésével egyidejűleg közli a vádlottal és a védővel, ha az ügyész különösen védett tanú vallomását kívánja bizonyítási eszközként felhasználni, figyelmezteti őket arra, hogy a különösen védett tanú vallomását tartalmazó kivonatot megtekinthetik, és írásban a különösen védett tanúhoz kérdések feltevését, továbbá a tanú különösen védetté nyilvánításának megszüntetését indítványozhatják. A különösen védett tanúhoz feltett kérdések közvetlenül nem irányulhatnak a különösen védett tanú személyének és tartózkodási helyének felfedezésére [Be. 263. § (3) bek.]
- ha a vádlott, a védője vagy az ügyész a különösen védett tanúhoz kérdés feltevését indítványozta vagy a különösen védett tanúhoz a tanács elnöke tesz fel kérdést, a bíróság elrendeli, hogy a nyomozási bíró a feltett kérdésekre ismételten kihallgassa a különösen védett tanút [Be. 268. § (4) bek.],
a különösen védett tanú a tárgyalásra nem idézhető, a tárgyaláson nem hallgatható ki [Be. 280. § (3) bek., 294. §].

A szabályozás indokolása

A szervezett bűnözés terjedésével egyidejűleg új jelenségként tapasztalható, hogy egyes bűnözői csoportok a rendkívül súlyos bűncselekmény elkövetése mellett nem riadnak vissza a tanúk nyílt megfélemlítésétől, sőt fizikai megsemmisítésüktől sem. Ezeknek a bűnügyeknek a felderítése, de különösen a bíróság előtti bizonyítása közreműködő tanúk nélkül szinte lehetetlen. Ezen igyekszik segíteni a különösen védett tanú jogintézménye.

Amennyiben a tanút különösen védetté nyilvánítják, úgy a tanú speciális eljárásjogi helyzetbe kerül. A különösen védetté nyilvánítás következménye ugyanis, hogy a tanú a büntetőeljárás során személyében fizikai valójában is mindvégig anonim marad, a tárgyalásra nem idézhető, a tárgyaláson nem hallgatható ki, hozzá kérdés közvetlenül nem intézhető és nem szembesíthető. Mivel ez a különleges eljárásjogi státusz a terhelt alapvető jogait is érinti, a törvény igen szigorú, konjunktív feltételekhez köti a tanú különösen védetté nyilvánítását.

A törvény szövegében ugyan nem történt utalás a Be. 213. § (2) bekezdésére, de egyértelmű, hogy a különösen védett tanú meghallgatásáról készült jegyzőkönyvi kivonat másolatának elhelyezéséről rendelkezik a bekezdés utolsó mondata. A nyomozási bíró ugyanis a Be. 214. § (1) bekezdésében szabályozott eljárás keretében alakszerű határozatban dönt a tanú különösen védetté nyilvánításáról, bizonyos eljárási cselekmények megtartásáról és a különösen védett tanút is kihallgatja. Az ezekkel kapcsolatos iratokat a bűnügyi iratoktól elkülönítetten és zártan kezeli. A vádirat benyújtása előtt az iratokról olyan másolatokat készít, amelyeken a tanú neve és egyéb személyi adatai nem szerepelnek és ezeket a másolatokat a büntető ügy irataihoz csatolja, míg a zártan kezelt iratok és adatok a büntető ügy bírói szakba kerülése után is elkülönítve maradnak a nyomozási bírónál.

3. Szabálysértési jog

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) több helyen is rendelkezik a tanú személyes adatainak zártan kezeléséről. A tanú meghallgatására vonatkozó szabályok között a Szabs. tv. 62. § (7) bekezdésében külön rögzítésre kerül, hogy ha elrendelték a tanú adatainak zártan kezelését, az eljárás alá vont személy a tanú meghallgatásán csak akkor lehet jelen, ha a tanú ehhez hozzájárul.

A Szabs. tv. 50. alcíme a tanú adatainak zártan kezelésére vonatkozó szabályokat rögzíti. Ez alapján a tanú személyének védelme a tanú kérelmére vagy hivatalból is elrendelhető. Ebben az esetben az ügy egyéb irataiban a tanú zártan kezelt adatait csak a szabálysértési hatóságnak az ügyben eljáró tagja, az ügyész, illetve a bíró tekintheti meg. A zártan kezelés elrendelését követően biztosítani kell, hogy a tanú zártan kezelt adatai ne váljanak megismerhetővé. Kiemelendő, hogy a személyes adatok zártan kezelésének megszüntetésére csak a tanú beleegyezésével kerülhet sor.

További tanúvédelmi rendelkezés, hogy ha a tanú személyes adatainak zárt kezelését rendelték el, erről a felismerésre bemutatásnál is gondoskodni kell [Szabs. tv. 70/B. § (5) bekezdés].

A korábbi szabálysértési kódex, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 56. §-a alapján a tanú kérelmére vagy hivatalból volt elrendelhető, hogy a tanú adatait – nevének kívül – az ügy iratainál elkülönítve zártan kezeljék. Ezen adatokat kizárólag a szabálysértési hatóságnak az ügyben eljáró tagja, az ügyész, illetőleg a bíró tekinthette meg.

Mind az Sztv.-ben, mind pedig az Sztv.-t felváltó Szabs. tv.-ben egységes a szabályozási koncepció a tekintetben, hogy a személyes adatok zárt kezelése a tanút veszélyeztető fenyegetések, megfélemlítések elhárításának eszköze. A szabálysértési jog területén szerzett jogalkalmazási tapasztalatok alapján erőteljesebb – a büntetőjoghoz hasonló – tanúvédelmi szabályokat a szabálysértési eljárások nem igényelnek.

4. Közigazgatási eljárásjog

A tanú személyi adatainak zárt kezelését a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 39/A. §-a szabályozza.

A Ket. zárt adatkezelésre vonatkozó szabályozása a Ket. tanúvédelmi szabályaiból nőtte ki magát önálló jogintézménnyé. A Ket. 54. § (4) bekezdése 2009. október 1-je előtt úgy rendelkezett, hogy a tanú erre irányuló indokolt kérelme alapján a hatóság vezetője elrendelheti a tanú természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését, ha a tanú valószínűsíti, hogy őt tanúvallomása miatt súlyosan hátrányos következmény érheti.

A Ket. 39/A. §-át a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény (Ket.-novella) iktatta be. A továbbiakban a védettség általánosabb fogalmát szinonimaként használjuk a Ket.-ben meghatározott zárt adatkezelés fogalmával. A védettség célja annak biztosítása, hogy a tanú a hatósági eljárásban vagy azt kezdeményezve félelem nélkül képes legyen megalapozott, valósághű nyilatkozatot tenni, eljárási jogait és kötelezettségeit befolyástól mentesen gyakorolni és azoknak eleget tenni.

A zárt adatkezelés tartalmát elsődlegesen tehát a Ket. 39/A. § (3) bekezdése írja le. Eszerint a természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet a hatóság az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli. A hatóság biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé. A Ket. szabályai szerint a tanú meghallgatáson a Ket. 54. § (1) bekezdése alapján meg kell állapítani a tanú személyazonosságát, ennek érdekében a tanú köteles a személyi adatait a közigazgatási hatóságnak felfedni és igazolni. A tanút figyelmeztetni kell a jogaira is, ennek keretében ki kell oktatni, hogy kérheti a Ket. 39/A. §-ában foglalt adatainak zártan kezelését. Ki kell oktatni ennek mibenlétéről is. A kioktatást és a tanú választását rögzíteni kell a jegyzőkönyvben. A tanú - a fent felsorolt egyéb szereplőkkel együtt - az eljárás bármely szakaszában kérheti a zárt adatkezelést, akkor is, ha korábban kifejezetten nem kérte. Ennek indokoltsága ugyan az eljárás előrehaladtával csökkenhet, de az eljárás során bekövetkezhetnek olyan körülmények, amelyek miatt a jogintézmény mégis képes elérni a célját.

A Ket. 54. § (4) bekezdése értelmében a tanú meghallgatásán nem lehet jelen az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője, ha elrendelték a tanú természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését. A zárt kezelés azt jelenti, hogy az iratokba nem kerülhetnek be a Ket. 39/A. §-ában meghatározott adatok. Ezeket egy lezárt, hitelesített borítékba kell tenni, a borítékot pedig ennek megfelelő jelöléssel kell ellátni. A zárt adatkezelés elsődleges joghatása tehát az, hogy a tanú anonim marad az eljárásban, adatait nem lehet megismerni. A tanú adatait nem csupán zártan, hanem elkülönítve is kell kezelni. Ez azt jelenti, hogy a zárt borítékot a közigazgatási ügy iratai között kell kezelni hozzáférhetetlen és oly módon, hogy az illetéktelen ráhatás azonosítható legyen. A zárt adatkezelés másik következménye, hogy a tanú a közigazgatási hatósági eljárás során személyében-fizikai valójában is anonim marad, és ezt a hatóságnak igazgatási-ügyviteli intézkedésekkel is biztosítani kell. A fizikai anonimitás annyiban jelent többet, hogy az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője nem lehet jelen a tanú meghallgatásán, másképpen tehát a fizikai valóját sem láthatják. Ugyanez a célja a Ket. 62. § (4) bekezdésében foglalt azon hatósági jogkörnek, hogy a tárgyalásról kizárja a nyilvánosságot a hatóság a zártan kezelt adatok védelme érdekében is. Az ugyanis, hogy az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője nincs jelen, nem szükségszerűen jelenti azt, hogy az ő érdekükben más nem jelenik meg a nyilvános tárgyaláson. A zárt adatkezelés jelenti azt is, hogy az adatokat csak a törvényben meghatározott személyek ismerhetik meg, és végül a Ket. 39/A. § (5) bekezdése értelmében az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság - a jogszabályban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek egyebekben megfelelő - kivonatot készít az eljárás során keletkezett iratról akként, hogy a meghatározott személy kilétére vonatkozóan következtetés ne legyen levonható. Ez azt is jelenti, hogy valamennyi kiadmányban, akár a döntésekben is az érintett tanút „T1”, „T2” stb. jelöléssel, vagy 1., 2., 3. számú tanúként kell megjelölni. Az eljárás során ezernyi olyan irat keletkezhet, amelyben az érintett adatai megtalálhatóak: vétívek, idézések, szakértői vélemény stb. Ezekben szintén gondoskodni kell a teljes anonimitásról.

A Ket. 39/A. § (5) bekezdése értelmében az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság - a jogszabályban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek egyebekben megfelelő - kivonatot készít az eljárás során keletkezett iratról akként, hogy abból a meghatározott személy *kilétére* vonatkozóan következtetés ne legyen levonható. A Ket. 69. § (1) bekezdés b) pontja értelmében nem lehet betekinteni az olyan iratba, amelyből következtetés vonható le annak a személynek a kilétére, akire vonatkozóan a hatóság a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelését rendelte el. A Ket. 69. § (6) bekezdése ezt a tilalmat az eljárás jogerős befejezése után is fenntartja, mert úgy rendelkezik, hogy az iratbetekintésre jogosult - az (1)-(5) bekezdés szerint - az eljárás jogerős lezárását követően is betekinthet a hatóság kezelésében lévő iratokba. Az (1) bekezdés pedig kifejezetten tiltja a fenti iratokhoz

való hozzáférést. Ezek az iratbetekintési szabályok az érintett személy „kilétére” vonatkozó következtetés lehetőségét törekednek kizárni. Ezzel a céllal szembe menne, ha egyébként a Ket. a fizikai anonimitást nem biztosítaná.

A fent említettek alapján megállapítható, hogy a Ket. a védettség fogalmát eltérően használja a büntető eljárásjog hagyományos zárt adatkezelés fogalmától, és joghatásait tekintve egybeolvasztja a szűk értelemben vett adat-anonimitást és a különösen védett tanúkat megillető fizikai anonimitást. Ennek azért van jelentősége, mert a zárt adatkezelés elrendelés iránti kérelemmel az érintett szereplő nem csupán információs önrendelkezési jogát gyakorolja, hanem egy különleges eljárásjogi helyzetbe kerül, hiszen a fizikai anonimitásánál fogva hozzá kérdés közvetlenül nem intézhető, nem szembesíthető. Ezzel pedig már más eljárási szereplők, így különösen az ügyfél jogait is érinti a zárt adatkezelés, még akkor is, ha a hatóság kontrollálni tudja a védett személy által elmondottakat, és a hivatalbóli tényállás-tisztázási kötelezettségnél fogva ellenőriznie is kell.

II. Az indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalás

Az indítványozó a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét abban látja, hogy a Kúria álláspontja szerint az indítványozó terhére felhasználhatóak az indítványozó védekezéséhez való jogának indítványozó állítása szerint súlyos sérelemével beszerzett bizonyítékok. Ilyen bizonyítékoknak tekinti az indítványozó a három védett tanú GVH előtti meghallgatására vonatkozó jegyzőkönyveket. Az így készült jegyzőkönyvek bizonyítékként történő felhasználása az indítványozó szerint sértette a tisztességes eljáráshoz való jogát, különösen amiatt, mert

- a) az indítványozó nem tudott közvetlenül kérdéseket feltenni az érintett személyeknek
- b) nem tudtak észrevételt tenni az érintett személyek kikérdezésének metodológiájára és meghallgatásuk esetleges szabálytalanságaira,
- c) volt olyan jegyzőkönyv, amelyből nem volt megismerhető, hogy pontosan milyen kérdéseket tett fel a GVH a védett tanúknak,
- d) a védett tanúk által tett nyilatkozatokat nem hallhatták első kézből,
- e) a védett tanúk meghallgatásán nem volt biztosított az eljáró hatóságtól független felügyelet.

Az indítvánnyal kapcsolatosan a fenti válaszokon túlmenően az alábbi tájékoztatást adom.

1. Az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában rögzítette, hogy „a versenyfelügyeleti eljárás olyan különleges közigazgatási eljárás, amely Magyarország piacgazdasági berendezkedése és gazdasági rendje meghatározó működési alapelveinek, a tisztességes gazdasági versenynek az érvényesülését hivatott biztosítani, összhangban az Alaptörvény *M*) cikk (2) bekezdésével és az Európai Unióhoz történt csatlakozási szerződésünkből származó számos jogi követelménnyel. Az intézményvédelmi kötelezettség körében eljáró jogalkotó külön törvényben ezt a feladatot a kormánytól független Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörébe és illetékességébe utalta, és annak eljárásában, a versenyfelügyeleti eljárásban részére önálló eszközöket biztosított.” A testület rámutatott továbbá arra is, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban „nyilvánvalóan találhatók magánjogi elemek is, amennyiben az eljárásban vizsgált egyoldalú magatartások, egyeztetett gyakorlatok, megállapodások alapvetően a magánjog (polgári jog) szabályozási körébe tartozó szerződéses, illetőleg egyéb jogviszonyokban keletkeznek és valósulnak meg. E közjogi viszonyokban azonban az állam, illetőleg a GVH a fentiekben hivatkozott intézményvédelmi kötelezettség, illetőleg a törvényben kapott funkció folytán, a tisztességes

gazdasági verseny követelményeinek érvényesülése és érvényesítése érdekében rendelkezik hivatalbóli beavatkozás és szankcionálási, sőt „büntetési” lehetőséggel a jelentősebb gazdasági ügyletekre nézve.”

Az AB határozat indokolása hangsúlyozta, hogy a GVH speciális funkcióval és feladatkörrel rendelkezik, feladata alapvetően az, hogy védje a gazdasági, piaci verseny tisztaságának és szabadságának fenntartásához fűződő közérdeket. Ennek érdekében a törvényben szabályozott eszközökkel őrködik a versenyt biztosító piaci működés és struktúra felett, védi és biztosítja a közérdek érvényesülését a piaci szereplők egymás közötti viszonyában. A verseny tisztaságának és szabadságának fogalmán keresztül egyedileg meg nem határozott piaci szereplők és fogyasztók összességének érdeke áll jogvédelem alatt. A GVH által alkalmazott bírság a vállalkozás jogellenes magatartásához fűződő jogkövetkezmény, melynek kiszabásakor a jogsértő magatartással szembeni hatékony fellépés a fő szempont. A bírság célja tehát részben az elkövetett jogsértés miatti szankció, valamint a jövőbeli jogsértések megelőzése.

Bár a kartellügyekben lefolytatott hatósági eljárások kimenetele az eljárás alá vont személy számára a büntetőjogi elmarasztaláshoz sok tekintetben hasonló hátrányokkal járhat, az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy versenyügyekben a GVH nem természetes személyek bűnössége fölül dönt, a felelősségre vonással olyan súlyú stigmatizáció, negatív társadalmi előítélet, illetve kifejezett joghátrány, mint a büntetőjogi elítéléssel, nem jár. A versenyellenes magatartáshoz - a büntetőjog ultima ratio jellegével összefüggésben álló - súlyos alapjogkorlátozással járó büntetések nem kapcsolódnak.

Az indokolás szerint **a versenyfelügyeleti eljárás ezért nem tekinthető a szoros értelemben vett büntetőjogi vád elbírálására irányuló eljárásnak, emiatt ugyanolyan szigorú követelmények, mint a tulajdonképpeni büntetőeljárások tekintetében, az ilyen eljárásokkal szemben nem támaszthatóak.** Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből az államnak az a kötelezettsége fald, hogy a GVH határozatának bírósági felülvizsgálatát a XXVIII. cikknek megfelelő tisztességes eljárásban biztosítsa. {Indokolás [60]-[62]}

Az Alkotmánybíróság fenti határozatának indokolásában egyértelműen állást foglalt tehát abban a kérdésben, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkének a büntető eljárásjogra vonatkozóan megfogalmazott alapjogi rendelkezései nem terjednek ki a versenyfelügyeleti eljárásokra. Erre tekintettel megállapítható, hogy nyilvánvalóan **téves az indítvány kiindulópontja, miszerint az indítványozó a versenyfelügyeleti eljárások során a büntetőeljárásokkal azonos szintű garanciák érvényesülését látja szükségesnek.**

2. Az indítványozó azon állítása kapcsán, mely szerint a GVH eljárása során nem érvényesült a tisztességes eljáráshoz való joga, az alábbiakat kívánom jelezni.

A Ket. 39/A. §-a lehetőséget ad a tanú adatainak zártan kezelésére, Ket. 54. §-ának (4) bekezdése pedig ehhez kapcsolódóan úgy rendelkezik, hogy „[a] tanú meghallgatásán nem lehet jelen az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője, ha a tanú védett adatról tesz vallomást, továbbá ha elrendelték a tanú természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését.”

Ezek a rendelkezések nem csupán a GVH előtti versenyfelügyeleti eljárásokban, hanem minden más, a Ket. hatálya alá tartozó hatósági ügyben is alkalmazandóak. A hatósági eljárásokban, különösen a hivatalból indult azon ügyekben, ahol ellenérdekű ügyfél ellen folyik az eljárás, kiemelt érdek fűződik a tényállás feltárásához, ami a hatóság közérdek-érvényesítő szerepéből fakad. Különösen így van ez az indítványban is szereplő kartellek esetében, ahol az eljárás alá vont vállalkozások kifejezetten ellenérdekeltek a tényállás feltárásában, mivel jogsértés megállapítása esetén igen súlyos bírsággal sújthatók.

A tényállás feltárása és megállapítása egy összetett és igen sokrétű folyamat. Ennek egyik (de nem kizárólagos) eleme a (védett) tanú meghallgatása és vallomásának rögzítése, majd felhasználása, de ezen túl számos más bizonyítási eszköz áll rendelkezésre. Tehát önmagában a védett tanú vallomása nem alapozza meg a tényállást, azt a rendelkezésre álló többi bizonyítékkal együtt szükséges értékelni, ami azt is jelenti, hogy azt erősíthetik és gyengíthetik is a további bizonyítékok. A hatóságnak valamennyi rendelkezésére álló bizonyítékot a - Ket. 50. §-a (6) bekezdésének megfelelően - egyenként és összességükben kell értékelnie, és az ezen alapuló meggyőződése szerint kell a tényállást megállapítania, a bizonyítékok összességének értékelése során pedig figyelemmel kell lennie arra is, hogy az adott bizonyíték milyen módon viszonyul egyéb bizonyítékokhoz. Ha a védett tanú vallomásában foglaltak a többi feltárt és rendelkezésre álló ténynek és bizonyítéknak ellentmondanak, úgy az nyilvánvalóan megkérdőjelezi a vallomás bizonyító erejét.

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 73. §-a értelmében az ügyfél védekezéshez való joga érdemben a tényállás feltárását követően, az előzetes álláspont kézhezvételekor nyílik meg, ekkor szerez ugyanis tudomást a megállapítani tervezett tényállásról, az azt alátámasztó bizonyítékokról, a tényállás értékeléséről, és a döntés meghozatalához szükséges szempontok és következtetések lényegéről. Ezzel egyidejűleg nyílik meg az iratbetekintési joga (Tpv. 55. § (5) bekezdése) is, aminek során jogosult megismerni a védett tanú vallomásáról készült jegyzőkönyvet (amennyiben az bizonyítékként felhasználásra kerül) arra észrevételeket tehet, illetve jogosult a védett tanú vallomásában foglaltakat megkérdőjelező, azoknak ellentmondó bizonyítékokat a hatóság részére benyújtani.

Tekintettel arra, hogy a jegyzőkönyvnek [Ket. 39.§ és 39/A. § (5) bekezdése] szükségszerűen tartalmaznia kell valamennyi olyan állítást, amit a hatóság a tényállás megállapítása, és így a jogsértés kimondása kapcsán figyelembe vesz – ennek hiánya a bírósági felülvizsgálat során a határozat hatályon kívül helyezését eredményezi – így az ügyfél valamennyi releváns információhoz hozzájut az iratbetekintés során. Az ügyfélnek tehát annak ellenére, hogy a meghallgatáson nem vehetett részt, lehetősége van az ott elhangzottakra reagálni, annak ellentmondó bizonyítékokat szolgáltatni.

A Ket. 62. § (3) bekezdése alapján az ügyfél nincs elzárva attól, hogy a védett tanúhoz kérdések feltevését indítványozza. Amennyiben pedig a hatóság ennek a kérelemnek nem ad helyt, úgy az elutasítást köteles legkésőbb az érdemi határozatban megindokolni, amely határozat később bírósági felülvizsgálat tárgya lehet.

3. Az indítványozó azon állítása kapcsán, mely szerint versenyfelügyeleti eljárásban a védett tanúk meghallgatásán nem volt biztosított „az eljáró hatóságtól független felügyelet”, az alábbiakat kívánom jelezni.

A 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban megállapítottakkal összhangban a közigazgatási perben a bíróság nincs a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz kötve, és a jogszerűség szempontjából felülbíráhatja a közigazgatási szerv mérlegelését is. A Pp. 339/A–339/B. §-aiból is kiolvashatóan – összhangban a 39/1997. (VII. 1.) AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelménnyel – a bíróság tény- és jogkérdésekben egyaránt felülvizsgálhatja a versenyfelügyeleti tárgyú határozatot, ha az jogszabálysértő. A Tpv. 83. § (4) bekezdése értelmében a hatósági döntés megváltoztatására és hatályon kívül helyezésére a bíróság egyaránt jogosult. A tényállás tekintetében a bíróság maga is folytathat le bizonyítást, a jogszabályok értelmezésében a bíróság állásfoglalása irányadó a GVH számára.

III. Összegzés

Az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkének a büntető eljárásjogra vonatkozóan megfogalmazott alapjogi rendelkezései nem terjednek ki a versenyfelügyeleti eljárásokra. A versenyfelügyeleti eljárás tehát nem tekinthető a szoros értelemben vett büntetőjogi vád elbírálására irányuló eljárásnak, ebből következően ugyanolyan szigorú követelmények, mint a tulajdonképpeni büntetőeljárások tekintetében, az ilyen eljárásokkal szemben nem támaszthatóak.

Álláspontom szerint a GVH előtti versenyfelügyeleti eljárásban alkalmazandó hatályos szabályozások megteremtik az egyensúlyt a tényállás feltárásához fűződő közérdek és a tisztességes eljáráshoz való jog között, mivel egyik oldalról lehetőséget biztosítanak arra, hogy olyan személyekkel segítse a tényállás feltárását, akik a hátrányos következményektől való félelem miatt egyébként nem tanúskodnának, az ügyfélnek ugyanakkor biztosítják, hogy a tanúhoz kérdések feltevését indítványozza, a meghallgatásról készült jegyzőkönyvet megismerhesse, arra észrevételeket tegyen és az abban foglaltakkal szemben ellenbizonyítást folytasson.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Budapest, 2017. szeptember „12.”

Tisztelettel:

Dr. Trócsányi László

